

Materiál je určený ako pomôcka pre miništrantov v rámci projektu „S Dominom do Ríma“. Poteším sa pripomienkam, nápadom a návrhom. Môžete písať na manhuprojekt@gmail.com. Text neprešiel jazykovou úpravou – prepáčte;-)

Kto si miništrant?¹

Miništrant...

Veľa závisí od toho, z ktorej strany sa na neho pozeráme. My to skúsime z pohľadu služby.

Tu som, Pane, tvoj sluha počúva

Motív pre kvalitnú službu sme získali odpoveďou na otázku: „Komu slúžime?“ Zistili sme, že fantastickému Bohu Otcovi, jeho Synovi Ježišovi Kristovi a Duchu Svätému. Teraz vzniká ďalšia dôležitá otázka: „Ako mám, Bože, tebe i ľuďom dobre slúžiť!“

1. Ako slúžiť Bohu?

Je dobré, ak sa na službu pripravíme. Príprava sa týka nášho života. Pripravený človek je ten, kto má určité vedomosti o službe, ale najmä ten, kto má osvojené správne vnútorné postoje k Bohu i ľuďom. Kto má k nim vzťah lásky. V láske spočíva dokonalosť. Boh si želá, aby sme boli takí. Vtedy sme pripravení zodpovedne mu slúžiť.

2. Služba z lásky

Na otázku „Ako ti mám, Bože, dobre slúžiť?“ sa snažili odpovedať už celé generácie ľudí pred nami. Prinášali Bohu rôzne obety - býčky, baránky, chlieb, víno a iné dary. Boh vždy chcel, aby tí, ktorí mu prinášajú obety, viedli dobrý život, aby nehrešili. On totiž pozerá nielen na dary, ale ešte

viac na darcu. Pán od nás ľudí nič nepotrebuje, veď jemu patrí všetko. Chcel však, aby sa obetovaním darov vytvorili medzi ním a ľuďmi zvlášť dobré vzťahy. Aby si ľudia uvedomili, že ich prijíma, miluje, že chce s nimi vytvárať spoločenstvo. Mnohí ľudia boli citliví na túto jeho lásku a pripomínali si všetky veľké udalosti, ktoré Boh pre ľudí od začiatku urobil.

Židom Boh zjavil, dal im vedieť, ako mu majú prinášať obety, ako mu majú slúžiť. Máme to zaznačené v Starom zákone.

Vďaka Kristovi vieme úplne, čo sa Bohu páči, čo máme robiť, aby sme ho oslávili. Kristus sa obetoval za nás na kríži. Na tretí deň vstal z mŕtvych, a tak zavŕšil tajomstvo našej spásy. Uzákonal novú a večnú zmluvu medzi Bohom a ľuďmi. Inej platnej už niet, ani nebude. Je to novozákonná obeta Božieho ľudu - Cirkvi. Toto tajomstvo spásy sprítomňujeme vo svätej omši. Máme ju slúžiť na jeho pamiatku. Svojou účasťou na nej sa vyjadrujeme k tejto zmluve.

Preto je svätá omša centrom nášho liturgického života, ba života vôbec. Aby sme ju dôstojne slávili, potrebujeme jej rozumieť, vedieť jej skladbu... Najviac starostí o dôstojný priebeh spoločnej oslavy Boha majú predsedajúci kňazi a ich pomocníci, nazývaní miništranti.

3. Miništranti - rytieri v službe Boha a ľudí

Ej, veru, miništranti patria sem-tam do „zvláštnej skupiny prírodných živlov“. Niekedy sa správajú ako „hurikán“, inokedy ako „tajfún“. Pri oltári takmer ako svätci, ale mimo... presne tak, ako táto partia. Dobre si ich obzrite. Spredu im nič nechýba, len ich postaviť na podstavec ako nejakých svätcov. Ale... všimnite si ich aj zozadu! Opravdiví zbrojnoši s „nástrojmi hromadného ničenia“.

Samotné slovo „miništrant“ pochádza z latinského slova „ministrare“, čo v preklade znamená „posluhovať [pri stole]“. Táto služba sa ukázala ako veľmi potrebná už v úplnom začiatku Cirkvi. A najlepšie sa v nej osvedčili mladí, čestní, počúvajúci i konajúci chlapi. Takí, ktorí z celého srdca milovali Pána Boha a chceli mu bez výhrad slúžiť. I keď to boli časy prenasledovania, našlo sa ich dosť. Nemali presne sformulované predpisy, ako sa majú správať, ale hlavnou myšlienkou ich činnosti bola služba. Niektoré ich funkcie boli veľmi zaujímavé. Mnohí z nich preberali dary, ktoré veriaci nosili na obetný stôl a ktoré sa po svätej omši zjedli na spoločnej hostine. Iní zase boli poverení strážením vchodových dverí, aby medzi veriacich neprenikli nepriatelia... Naozaj to bola služba plná dobrodružstva.

Oblečenie miništranta

V začiatkoch boli miništranti oblečení ako ostatní ľudia. Ale postupne aj oni, tak ako kňazi, dostávali slávnostné oblečenie, aby sa aj takto zvýraznila ich

¹ Texty sú prevzaté z knihy: LUSCOŇ, J., *Služba Bohu a ľuďom*, Katech. komisia KBS, B (upravené).

dôležitá úloha, ktorú mali pri slávení svätej omše. Ved' oni sú vlastne vybraní z ľudu, vyslanci ľudu, určení na pomoc kňazovi pri slávení najväčšej slávnosti. Preto sa vždy vyberali mládenci, ktorí si to svojím životom a správaním najviac zaslúžili. Miništrovať - to bolo veľké vyznamenanie. Miništrant bol vzorom pre ostatných.

Neskôr bola služba miništranta presnejšie určená. Mali predpísané úkony, pohyby, zloženie rúk... Všetko dostávalo krásnu harmóniu. Počas bohoslužby často odpovedali kňazovi na jeho modlitby. Služba vyžadovala odpovedať aj po latinsky. To sa zachovalo takmer až do dnešných čias. Len sa spýtajte vašich otcov, či miništrovali a ak áno, čo všetko museli vedieť.

Viete, že...

Miništrant si oblieka *golier*, *sukňu* (kamžu) a *superpeliciu* (superku).
V niektorých farnostiach miništranti nosia albu.

Apropos Latinčina

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Pater noster, qui es in caelis: sanctificetur Nomen Tuum; adveniat Regnum Tuum; fiat voluntas Tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie; et dimitte nobis debita nostra, Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; et ne nos inducas in tentationem; sed libera nos a Malo.

Amen.

Stretká...

Mladí sa radi stretávajú, tešia sa, že sú spolu. Aj miništranti. Viac miništrantov - viac radosti. A to je dobre. Pretože je potrebné, aby sa navzájom poznali, povzbudili sa, vymenili si skúsenosti. Preto si miništranti po celom svete zakladali a zakladajú svoje združenia.

Na Slovensku ešte pred vojnou bolo vytvorené miništrantské združenie - *Anjelská Légia* (Legio Angelica), v ktorej boli organizovaní miništranti z jednotlivých diecéz. Miništranti boli organizovaní v družinách, ktoré viedol duchovný otec alebo schopný starší miništrant. Družina mala svoje pravidelné schôdzky, na ktorých si prehlbovala svoj duchovný život, pripravovala programy pre rôzne verejné cirkevné oslavy (akadémie, divadelné

hry, spevy...). Okrem toho usporadúvali aj rôzne výlety a športové akcie. Legio Angelica (LA) mala u nás jednotné vedenie. Mala i svoj časopis. Jednotlivých členov viazali stanovy, obsahujúce okrem iného aj vlastnosti, ktoré by mal mať každý člen LA - legionista má byť zbožný, poslušný, ochotný, svedomitý a čistý. Členovia skladali sľub, mali preukazy...

Vo svete je aj v súčasnosti veľa podobných združení, ktoré pomáhajú miništrantom žiť svoje povolanie. Tu sa formujú, stmelujú, skvalitňujú svoju službu pri oltári. Rozdávajú radosť do života. Počas letných prázdnin majú rôzne sústredenia, tábory, kde sa stretávajú ako priatelia, ktorí trávajú krásne chvíle v prírode, a zároveň sa aj obnovia na duchu.

Služba

Lucia bola mladá bohatá Sicíľčanka zo Syrakúz. Pôvodne sa chcela vydať a už mala vážnu známosť s mládencom z toho istého mesta. Keď jej ťažko ochorela matka, Lucia si vykonala púť k hrobu svätej Agáty do Catanie, aby tam prosila o matkino uzdravenie. Pri tejto príležitosti sa jej údajne zjavila svätá Agáta a predpovedala jej skoré mučeníctvo.

Po návrate domov oznámila snúbencovi, že sa nemieni vydávať a začala Rozdávať svoj majetok chudobným. Sklamany mladík ju obžaloval pred úradmi, že je kresťanka. A tak Luciu uväznili a predviedli pred súd. Ale ani sľubmi, ani hrozbami ju nemohli donútiť, aby sa zriekla kresťanskej viery. Po rozličnom mučení ju zabili prebodnutím hrdla. Údajne sa to stalo za prenasledovania kresťanov cisárom Diokleciánom 3. decembra roku 304.

S menom a sviatkom svätej Lucie sú spojené mnohé ľudové zvyky, dokonca aj v protestantskom Švédsku. Okrem iného sa svätá Lada predstavuje ako rozdeľovateľka darov a nositeľka svetla. Táto posledná vlastnosť sa jej pripisuje pravdepodobne v súvislosti s významom jej mena: latinské slovo "lux" totiž znamená svetlo.

Slúžiť Cirkvi i dnes?

V roku 313 dostali kresťania v Rímskej ríši slobodu. Zväčšili sa tým ich možnosti pre službu Bohu i ľuďom. Ľudia vo veľkom množstve vstupovali do Cirkvi. Bolo potrebné ich vyučovať, pripravovať k sviatostiam, starať sa o chorých a núdzných. Budovali sa útulky pre sirotu, nemocnice pre chorých...

Ale mladá Cirkev s nadšenými ľuďmi robí najväčšiu revolúciu v dejinách ľudstva. A mladí nie sú bokom. Sú všade. V kostoloch, školách, medzi chorými, mladými v sirotincoch... Šíria ideál Ježiša Krista.

Každá doba priniesla čosi nové. Radosti, ale aj starosti. Boh lieči rany svojho ľudu aj tým, že v ľuďoch vzbudzuje ochotu pomáhať druhým. Postupne vidíme v Cirkvi veľikánov, ktorí okolo seba združujú ľudí citlivých na problémy doby. Vznikajú modlitbové spoločenstvá, charitatívne skupiny, vychovávateľské spoločnosti, misijné združenia, vydavateľstvá, náboženské vedecké ustanovizne, univerzity, kultúrne spolky, zbory, spevokoly...

Tak je to aj dnes. Ba zdá sa, že ľudia prežívajú ešte viac problémov. Kto chce, môže sa zapojiť do služby Cirkvi a pomáhať jej.

Cirkev

Kristus založil Cirkev - spoločenstvo ľudí, ktorí v neho veria a pokračujú v jeho poslaní. Niektorí členovia Cirkvi pokračujú v učení, iní v kázaní, ďalší v starostlivosti o chorých, núdzných,... Cirkev je nový Boží ľud, ktorý vytvára živý organizmus. Tvorí Tajomné telo Kristovo. Je to Božsko-ľudská ustanovizeň. Viditeľným zástupcom Ježiša Krista je tu na zemi Svätý Otec - pápež.

Pápež - je námestník Ježiša Krista, hlava katolíckej Cirkvi, zástupca Ježiša Krista na Zemi. Je nástupcom apoštola svätého Petra, ktorému Ježiš zveril prvenstvo v Cirkvi. Je zárukou jednoty Cirkvi.

Kardinál - je príslušník zvláštneho zboru, ktorému prináleží právo voliť pápeža. Kardinálov menuje pápež. Pochádzajú z celého sveta. Niektorí trvale sídlia v Ríme.

Prímas - prvý medzi arcibiskupmi a biskupmi v určitej krajine.

Metropolita, arcibiskup - vedie cirkevnú provinciu. Je arcibiskupom diecézy, v ktorej stojí na čele. Liturgickým znakom metropolitu je paliu - biely pás látky z čistej ovčej vlny s vyšitými čiernymi krížikmi. Nosí sa okolo krku. Vpredu a vzadu splýva dole.

Biskup - nástupca apoštolov. Menuje ho pápež. Sídelný biskup je na čele diecézy, ktorú spravuje. Má plnú pastoračnú právomoc nad svojou diecézou, časťou Božieho ľudu. Každých päť rokov vykonáva návštevu "ad li-mina Apostolorum" u pápeža, v ktorej mu podáva správu o stave svojej diecézy.

Pomocný biskup - pomáha svojmu diecéznemu biskupovi.

Generálny vikár - plní funkciu pomocníka diecézneho biskupa pri vykonávaní jeho pastierskej služby. Pomáha mu pri správe diecézy.

Administrátor diecézy - dočasne spravuje diecézu v prípade, že táto nie je obsadená sídelným biskupom (úmrtie, rezignácia, preloženie, zbavenie úradu...). Jeho úrad končí, keď vedenie diecézy prevezme nový sídelný biskup, alebo z iných dôvodov.

Kanonik - je členom kapituly zboru kňazov. Jeho hlavnou úlohou je zabezpečenie slávnostných bohoslužieb v kostole a podpora biskupa pri správe diecézy.

Dekan - kňaz, ktorý stojí na čele dekanátu, ktorý zahŕňa viac farností.

Farár - kňaz, ktorý pastoračne spravuje farnosť. (Spoločenstvo veriacich v Krista v partikulárnej Cirkvi trvalo zriadenej diecéznym biskupom.)

Kaplán - kňaz, ktorému sa zveruje pastoračná starostlivosť o veriacich. Spolupracuje s farárom.

Laici - pred Bohom sme všetci rovní, všetci sme údmi Tajomného tela Ježiša Krista. Máme však rôzne povolanie i poslanie. Je to od Boha, preto je nesmierne dôležité, aby každý človek zistil, k čomu ho Boh povoláva a kde ho chce mať. Aby zistil svoje povolanie a poslanie. Aby sa tak plnila Božia vôľa a robilo sa to, čo je potrebné pre dobro Cirkvi a celého sveta.

Latinčina

■ Nauč sa naspamäť modlitbu Pána v latinskom jazyku. Začíname znamením kríža (**In nomine Patris...**).²

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.

Amen.

Pater noster, qui es in caelis: sanctificetur Nomen Tuum; adveniat Regnum Tuum; fiat voluntas Tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie; et dimitte nobis debita nostra, Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; et ne nos inducas in tentationem; sed libera nos a Malo.

Amen.

2 Výslovnosť nájdeš na http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9b/In_nomine.ogg a http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2b/Pater_noster.ogg.